

UCELENÁ TECHNOLOGIE PĚSTOVÁNÍ SLUNEČNICE

Comprehensive technology for sunflower cultivation

Ondřej SKALA

Syngenta Czech

Summary: Syngenta company has been bringing to growers a comprehensive technology in sunflower already for several years. Hybrid portfolio for 2016 will be expanded by hybrid SY Neostar which belongs to a new progress Clearfield plus technology. Amistar XTRA, dessicant Reglone and Listego will have a chance to provide their benefits to growers also in the season 2016.

Keywords: hybrid, Amistar, sunflower, Clearfield technology, SY varieties, high oleic

Souhrn: Společnost Syngenta přináší již několik let ucelenou technologii pěstování slunečnice. Nabídka hybridů rozšiřuje v roce 2016 o novinku SY Neostar spadající do technologie Clearfield Plus. Rozšiřuje tak bohaté portfolio zahrnující odrůdy s převahou linolové či olejové kyseliny v oleji o zcela nový segment. Také v roce 2016 budou moci pěstitelé využívat benefitů přípravků Amistar XTRA a desikantu Reglone a postemergentního herbicidu Listego.

Klíčová slova: hybrid, Amistar, slunečnice, Clearfield technologie, SY odrůdy, vysoký obsah kyseliny olejové

Úvod

Příznivci pěstování slunečnice mohou být poněkud zklamaní současným zastoupením slunečnice na našich polích. Přestože je predikován určitý další pokles pěstebních ploch oproti současnému stavu, jistý prostor přináší problematické porosty řepky založené v roce 2015. Jejich část by mohla být vlivem drastického sucha v průběhu vzházení právě na jaře nahrazena slunečnicí.

Nemalý vliv na profitabilitu slunečnice má nejen kvantita vyprodukovaného slunečnicového oleje, ale také jeho kvalita. Zavedení odrůd slunečnic s vysokým obsahem

olejové kyseliny (tzv. high oleic - HO) se svou kvalitou z hlediska zastoupení mastných kyselin v triacylglycerolech přibližují oleji olivovému. To může samo o sobě přinést pěstiteli příplatek při výkupu úrody nažek ve výši 240 až 740 Kč/t. Deficit srážek v roce 2015 se podepsal nejen na výnosu řepky, ale také slunečnice. Postemergentní aplikace herbicidu Listego v rámci technologie Clearfield zajišťuje optimální založení porostů i během suchého jara.

Osiva

Sezóna 2015 svým takřka bezesrážkovým průběhem na mnoha lokalitách velmi tvrdě prověřila genetický základ odrůd slunečnice v ČR. Vzhledem k omezené dostupnosti vody především v jarních měsících pozorované v posledních letech se míra suchovzdornosti odrůd stává velice důležitou agrotechnickou vlastností a i k tomuto parametru by mělo být při výběru odrůdy přihlíženo. Rok 2016 přinese pěstitelům slunečnice širokou paletu odrůd od společnosti Syngenta. A to jak z oblasti odrůd léty prověřených, tak i z kvalitních novinek spadajících do všech segmentů pěstovaných odrůd slunečnice. Pěstitelé tradičních, ale i Clearfieldových odrůd si budou moci vybírat mezi klasickými odrůdami se standardním složením oleje nebo odrůdami s vysokým obsahem kyseliny olejové v oleji. Navíc bude zavedena odrůda SY Neostar, která byla vyšlechtěna do nového pěstebního systému Clearfield Plus. Společnost Syngenta jako celosvětový lídr ve šlechtění a nabídce osiv slunečnice má nastavena velmi tvrdá kritéria z hlediska agrotechnických vlastností odrůd pro jejich zařazení do své nabídky.

NK Brio- vysoce výnosná nenáročná odrůda do konvenční technologie, vítěz POP SPZO 2015. Patří dlouhodobě mezi úspěšné odrůdy na našem trhu. Spadá do segmentu klasických slunečnic se standardním typem oleje. Jedná se o ranou odrůdu, která snáší brzké setí a následně vytváří mohutný kořenový systém. Ten hybridu umožňuje rychlý počáteční vývoj. Odrůda NK Brio patří mezi nejvíce suchovzdorné odrůdy v našem portfo-

liu. I tato vlastnost vynesla NK Brio na 1. místo v rámci poloprovozních pokusů společnosti SPZO v roce 2015. Tuto odrůdu doporučujeme pro široké rozpětí pěstebních podmínek z důvodu její vysoké míry plasticity a univerzálnosti.

Nabídka odrůd pro rok 2016 (R-raný, SR- středně raný)

	Standardní složení mastných kyselin	Zvýšený obsah k. olejové
Standardní slunečnice (imazamox rezistentní)	NK Brio (R) SY Flamenco (SR)	SY Valeo (R/SR)
 Clearfield Production System for Sunflower	NK Neoma (SR)	Talento (SR)
 Clearfield Plus Production System	Novinka SY Neostar (SR)	

NK Neoma- vysoce výnosná nenáročná odrůda do Clearfield (CL) technologie. Odrůda vychází svým genetickým základem z hybridu NK Brio. Jedná se však o imazamox rezistentní odrůdu, kterou lze zařadit do technologie Clearfield. NK Neoma si nese všechny kvality NK Brio, jak ukazují nejen krátkodobé, ale i dlouhodobé výsledky pokusů například společnosti SPZO. Odrůda NK Neoma má vysoký výnosový potenciál a stabilita výnosu je podpořena dobrou tolerancí k chorobám. Tím, že NK Neoma nemá žádné speciální nároky na pěstování

a snaží dobře různé půdně-klimatické podmínky, je možné ji pěstovat ve všech regionech určených pro produkci slunečnice. Dobré zkušenosti pěstitelů využívající přednosti technologie Clearfield zařadily tento hybrid k nejprodávanějším produktům v Evropě.

SY Flamenco- zdravá konvenční odrůda vhodná pro vyšší intenzity. SY Flamenco je nový hybrid patřící do segmentu klasických slunečnic se standardním typem oleje. Mezi hlavní přednosti této odrůdy patří výborný zdravotní stav a vysoká olejnatost nažek. Rostlina je středně vysoká s pevným stonkem a velkou listovou plochou. Jedná se o hybrid, který doporučujeme na základě dlouhodobého zkoušení do intenzivních podmínek s lepšími půdně-klimatickými podmínkami. Zde může plně využít svůj velmi vysoký výnosový potenciál. SY Flamenco je určen pro zkušené pěstitelé, kteří očekávají ten nejvyšší výnos a tím i excelentní ekonomické zisky.

SY Neostar- novinka 2016, vstup do technologie Clearfield plus. Hybrid, novinka roku 2016, obohatí portfolio imidazolin rezistentních hybridů slunečnice. Jeho základ vychází z genetiky hybridu NK Neoma a tudíž i NK Brio. Na rozdíl od NK Neoma je tento hybrid vhodný do systému Clearfield plus, které redukuje přechodné zažloutnutí slunečnice po aplikaci *imazamoxu*. Hybrid SY Neostar obsahuje všechny vlastnosti hybridu NK Neoma, jako je vysoký a stabilní výnosový potenciál podpořený dobrou tolerancí proti chorobám. Stejně jako zbytek rodiny odrůd vycházející z odrůdy NK Brio nemá tento hybrid žádné speciální požadavky na agrotechniku a

dobře snáší všechny pěstitelské podmínky. V rámci nabízeného portfolia se jedná o nejnižší odrůdu.

Talento- hybrid určený do systému Clearfield se zvýšeným obsahem k. olejové. Hybrid je nový hybrid slunečnice s vyšším obsahem kyseliny olejové určený pro Clearfield technologii. Je tak směřován pěstitelům, kteří si chtějí navýšit zisk skrze vyšší kvalitu oleje a zároveň chtějí využít výhody systému Clearfield. Hybrid Talento je první v tomto segmentu, který společnost Syngenta uvádí na trh. Tato odrůda se vyznačuje celou řadou výborných agrotechnických charakteristik. Kontrolní hybridy překonává o 10 až 17 % s obsahem oleje 48 %. Hybrid Talento má nadstandardní odolnost k chorobám v rámci segmentu odrůd se zvýšeným obsahem kyseliny olejové. Byl zkoušen v různých typech pokusů a v různých pěstitelských podmínkách, kde dosahoval výborných výsledků.

SY Valeo- raná až středně raná odrůda se zvýšeným obsahem kyseliny olejové. Hybrid patří do nové generace hybridů slunečnice s vyšším obsahem kyseliny olejové. V pokusech napříč různými pěstitelskými podmínkami dosahoval tento hybrid vysokých a stabilních výnosů. Doporučujeme ho pěstovat v kukuřičné a řepařské výrobní oblasti. Z hlediska ranosti se jedná o hybrid na přechodu z rané do středně rané skupiny, který v teplejších oblastech přirozeně dozrává. Obsah oleje se pohybuje kolem 49 % se zastoupením až 90 % kyseliny olejové. I když jde o vyšší typ hybridu je stále možné použít při ošetřování porostů portálové postřikovače.

Výběr technologie pěstování

V portfoliu pro rok 2016 je možné si vybrat z konvenčních odrůd i z odrůd řazených do technologie Clearfield. Odrůdy rezistentní k účinné látce *imazamox* (Clearfield technologie), které jsou kompatibilní s herbicidem Listego uvedeným v minulém roce, si už získaly své příznivce. Technologie Clearfield jim přináší mnoho výhod:

- Vysoká účinnost i za sucha
- Stačí jedno ošetření za sezónu
- Kontrola širokého spektra plevelů
- Dlouhodobá ochrana před další vlnou plevelů

Listego®. Patří mezi selektivní herbicidy určené pro Clearfield technologii. Obsahuje 40 g/l účinné látky *imazamox*. Registrovaná dávka pro použití ve slunečnici je 1,25 l/ha. Aplikuje se postemergentně ve fázi dvou až šesti pravých listů slunečnice a dvou až čtyřech párech pravých listů plevelu. Celkovou dávku 1,25 l/ha je možné rozdělit do dělené aplikace po 0,625 + 0,625 l/ha. Listego účinkuje na běžně se vyskytující plevelu, jako jsou bažanka roční, řepeň polabská, rdesno červivec, lilek černý, ježatka kuří noha, bér zelený či rosička krvavá.

Výběr technologie pěstování slunečnice a do ní správného hybridu s ohledem na lokální půdně-klimatické podmínky je základem pro založení vyrovnaného a prosperujícího porostu. Pro jeho udržení v dobrém zdravotním stavu je potřebné klást důraz i na kvalitní ochranu během vegetace. Zde společnost Syngenta nabízí řešení hned v několika segmentech.

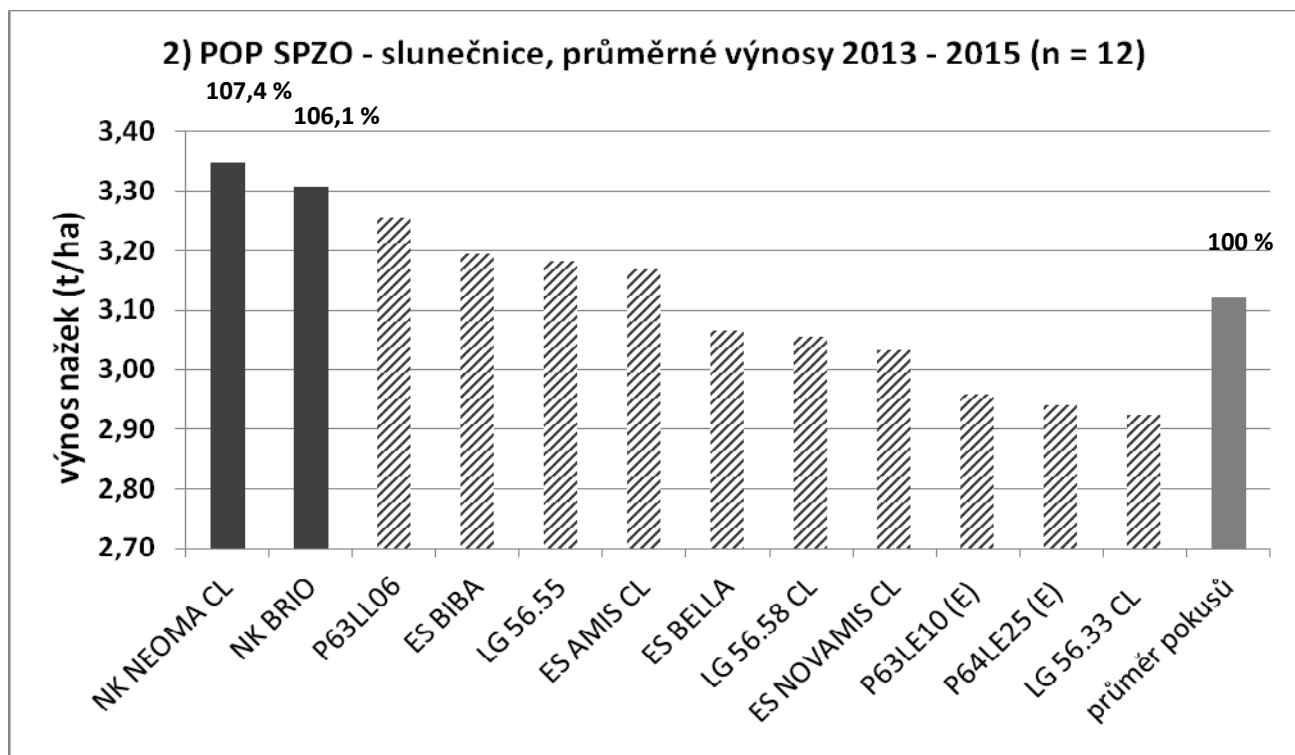
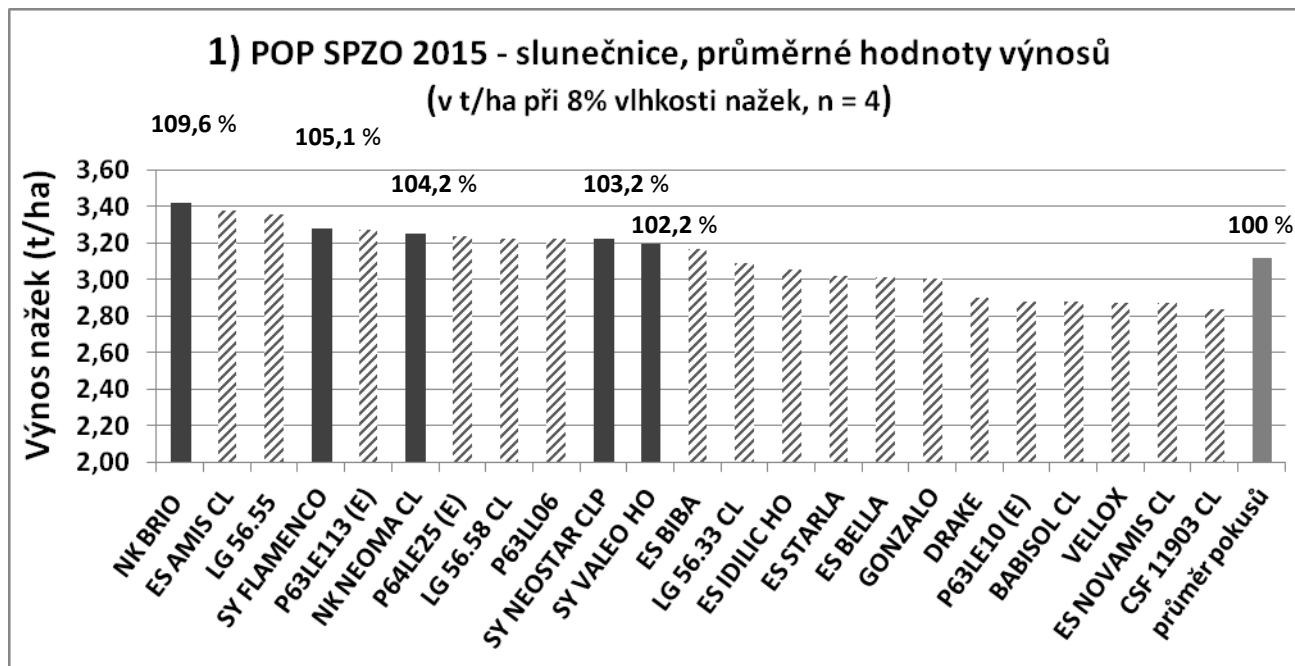
Amistar XTRA®. Osvědčený fungicid Amistar Xtra přináší pěstitelům slunečnice spolehlivé řešení širokého spektra houbových chorob. Výborných výsledků dosahuje Amistar Xtra díky složení ze dvou optimálně se doplňujících účinných látek *azoxystrobin* a *cyproconazole*. *Azoxystrobin* patří do skupiny strobilurinů a vyniká svými translaminárními a systemickými vlastnostmi. Působí dlouhodobě a může zabránit infekci po dobu 3-8 týdnů. Zároveň podporuje vitalitu rostlin vlivem tzv. green efektu. Vysoce systémová účinná látka *cyproconazole* působí na houbové choroby v počátečních stádiích vývoje a zaručuje preventivní, kurativní a také eradikativní ochranu. Působením obou těchto látek je zabezpečena spolehlivá a dlouhodobá ochrana ošetřených porostů slunečnice. V některých letech nejsou na rostlinách pozorovány symptomy infekce a tehdy by se mohlo zdát, že není potřeba fungicidní ošetření aplikovat. Patogen ale pouze čeká na vhodné podmínky a následně udeří v plné síle. Použití Amistaru Xtra je tím správným krokem. Aplikaci Amistaru Xtra doporučujeme provést preventivně, a to ve dvou ošetřeních. První provedeme v růstové fázi BBCH 18-20 v dávce 0,6-0,8 l/ha a druhé v růstové fázi BBCH 53-55 v dávce 0,8-1 l/ha.

Reglone®. Velmi důležité je správné načasování a rozvržení sklizně porostů a zbytečně si tím neprodulžovat termín setí následných plodin. V období sklizně je nebezpečná možnost ztrát na úrodě vlivem nepříznivého počasí a nebo také vlivem rychlého nástupu chorob, po-

případě náletu ptáků. K dobrému načasování sklizně nám pomůže předčasné ukončení vegetace. Předčasné ukončení vegetace desikací porostu v případě správného použití zaručuje usnadnění sklizně, docílíme možného časového rozložení sklizně, desikace dále zajistí homogenizaci porostu, a tím zamezení sklizňových ztrát. Snížení vlhkosti sklizených nažek vede i k úsporám snížením energetické náročnosti na jejich sušení.

Přestože zaznamenáváme každým rokem snížení rozlohy pěstované slunečnice na našich polích, má země-

dělec každým rokem širší možnosti jak ve výběru odrůd, tak i v následné ochraně svých porostů. Společnost Syngenta opět rozšířila portfolio nabízených odrůd, ze kterého si lze vybrat na každé pole v České republice a to i do okrajových oblastí pěstování slunečnice. Tak jako v případě jiných plodin jsou obchodní zástupci společnosti Syngenta připraveni poskytnout maximální servis pěstitelům slunečnice.

Kontaktní adresa

RNDr. Ondřej SKALA, Syngenta Czech s.r.o.